

L'ENQUESTA DE QUALITAT DE LA CIUTAT

monografies

RAMON ARBÓS, M. ÀNGELS PONT, MONTSE RODÉS. Estudis i Avaluació, Institut Municipal d'Informàtica *

S'exposen a continuació els principals resultats obtinguts a l'"Enquesta de qualitat de la ciutat", que per tercer any consecutiu s'ha realitzat a Barcelona amb l'objectiu de conèixer l'opinió dels barcelonins sobre la seva ciutat i la satisfacció que els proporciona el fet de viure-hi.¹

L'estudi analitza la qualitat de vida des d'una perspectiva global, partint de la idea que aquesta qualitat no es pot atribuir a un únic aspecte sinó a la interrelació de molts. Així doncs, una ciutat que ofereixi qualitat de vida serà aquella on els ciutadans se sentin satisfets tant amb les condicions del seu entorn (serveis, equipaments, infraestructures, etc.) com amb aspectes de caràcter més personal (família, amics, treball, etc.).

Aquesta premissa inicial va fer que el plantejament de l'estudi inclogués l'anàlisi de dos apartats. En primer lloc la percepció ciutadana sobre els barcelonins i la seva ciutat i, a continuació, la satisfacció aconseguida a nivell personal i envers Barcelona.

La imatge col·lectiva

Es va demanar als enquestats que, per a un conjunt de 13 atributs que defineixen les persones, situessin els barcelonins en una escala d'1 (ho són molt), a 4 (no ho són gens).

Les respostes rebudes permeten definir el perfil prototip del ciutadà de Barcelona des de la perspectiva dels propis barcelonins. Aquests són considerats com a persones treballadores i modernes, de tracte amable i mentalitat cosmo-

polita que, tot i ser més aviat conservadors i orgullosos, resulten tolerants amb els altres. La solidaritat i la participació són unes altres característiques d'un perfil que també destaca per ser poc conflictiu, poc racista i escassament religiós.²

Si els anteriors adjectius generaven una elevada coincidència entre els enquestats, la valoració respecte a la cura del medi urbà està dividida al 50% entre els que pensen que els barcelonins són molt/bastant respectuosos amb aquest medi i els que creuen que ho són poc o gens. El gràfic 1 presenta els resultats obtinguts en aquesta pregunta els anys 1996 i 1997 atenent a la suma de les alternatives de resposta "molt" i "bastant". Els tretze atributs es presenten en un ordre descendent que va des de l'adjectiu

"treballadors" (96% del total de respostes) al de "conflictiu" (16%).

La imatge global dels barcelonins resulta un primer indicador de satisfacció

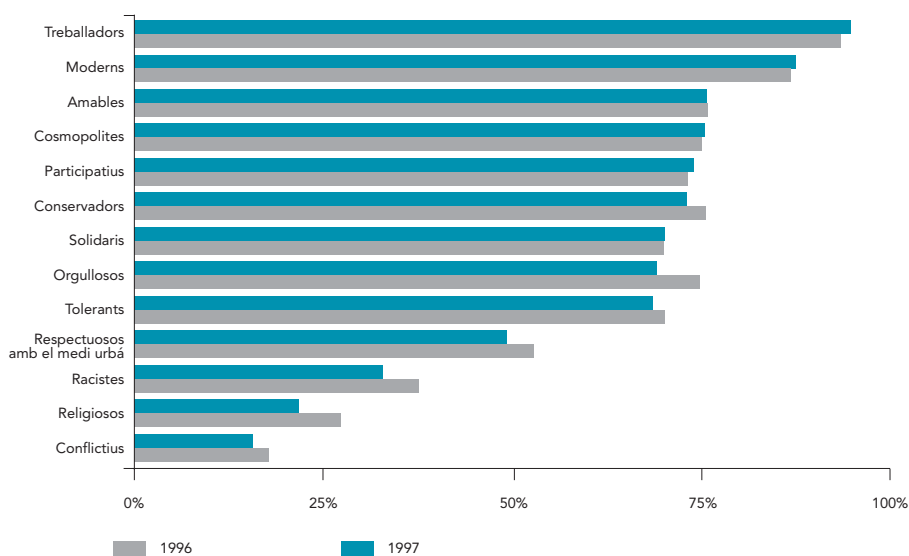
* Cal fer constar també la participació de Màrius Boada pel que fa al tractament estadístic de les dades i de Yolanda Peruchó en la composició dels gràfics.

1. L'enquesta va ser domiciliària, és va realitzar a partir d'un sistema de rutes aleatòries a un total de 2.000 persones de 18 i més anys residents a la ciutat de Barcelona. Les entrevistes es van repartir d'acord a la distribució real de la població en els 10 districtes de la ciutat. El marge d'error global associat va ser de $\pm 2,24\%$, amb un nivell de confiança del 95%. En els resultats de segon ordre obtinguts pel creuament de variables, aquests marges d'error augmenten i la interpretació ha de ser més prudent. El treball de camp es va fer entre els dies 1 i 30 de novembre de 1997.

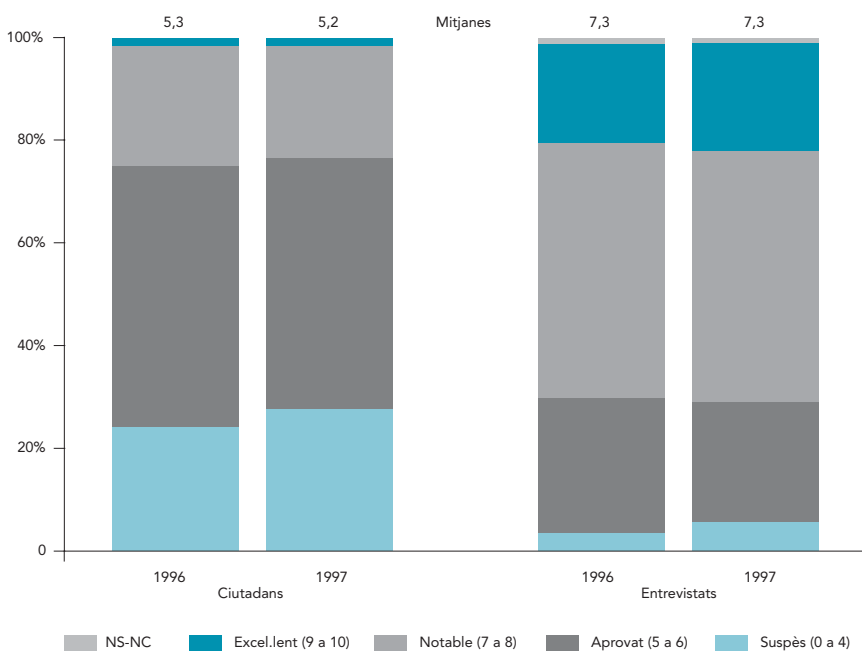
La comparació dels actuals resultats amb els aconseguits en el primer estudi de l'any 1995 no ha estat possible a causa de les variacions introduïdes respecte a aquest primer qüestionari.

2. En comparació amb l'any passat únicament cal remarcar que ha baixat en 6 punts el nombre d'entrevistats que creu que els barcelonins són religiosos i orgullosos.

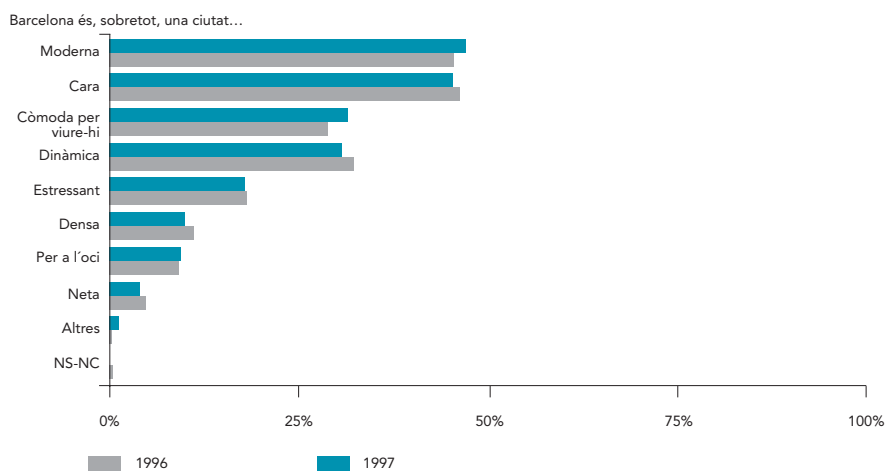
Gràfic 1
Com es veuen els barcelonins (molt i bastant)

Gràfic 2
Manteniment i cura de la ciutat

Gràfic 3
Imatge de Barcelona (dues respostes)

personal i d'orgull envers la seva ciutat. Satisfacció personal en tant que resulta evident que els enquestats es projecten en aquesta definició i, per tant, donen una primera imatge positiva d'ells mateixos. Orgull vers la ciutat perquè estan definint persones com a integrants d'un col·lectiu específic molt lligat a Barcelona (els seus habitants) i, en conseqüència, la positiva definició d'aquest col·lectiu porta implícita certa satisfacció vers la ciutat.

La preocupació dels barcelonins pel manteniment i la cura de la seva ciutat és un tema que apareix de forma constant a diferents estudis. Per aprofundir en aquesta qüestió es va demanar als enquestats la valoració sobre el comportament del conjunt de ciutadans i del seu propi. Com ja va passar a l'anterior estudi, també en aquesta ocasió els ciutadans són força més crítics amb el comportament general (puntuació d 5,2 sobre 10) que amb el propi (7,3 punts sobre 10). La tendència a la major benevolència amb ells mateixos s'incrementa amb l'edat dels enquestats (gràfic 2).

La percepció de la ciutat

La visió dels barcelonins sobre la ciutat es va intentar esbrinar a partir de la valoració de quatre qüestions: els atributs que millor la defineixen (pregunta suggerida), els punts que més agraden d'aquesta i els principals avantatges i inconvenients de viure-hi (les tres preguntes, espontànies).

Entre els 8 adjectius possibles, els barcelonins trien fonamentalment els de

moderna i cara per tal de definir la seva ciutat (tots dos esmentats per aproximadament un 47% dels entrevistats). A continuació la defineixen com a còmoda per viure-hi i dinàmica (el 31% del total de respostes), mentre que el qualificatiu de neta és el menys freqüentment escollit (4%) (gràfic 3).

Les preferències a l'hora d'adjectivar la ciutat varien segons el segment de població considerat. Així, resulta moderna sobretot pels menors de 35 anys, pels residents al districte de Sant Andreu i també per aquells que desenvolupen activitats com a estudiants o empleats d'una organització. D'altra banda, els que més la consideren cara són els que

tenen 50 anys i més, els treballadors/obers, les mestresses de casa i els jubilats/pensionistes.

Posats a assenyalar espontàniament els aspectes que més els agraden de Barcelona els enquestats tendeixen a no concretar i manifesten que "la ciutat en general" és el que més els satisfà (20% de les respostes). A continuació, l'esment de l'oferta marítima com a punt més destacat (17%) confirma que els barcelonins segueixen gaudint de l'obertura de la seva ciutat al mar.³ Finalment, les alternatives "l'ambient/la gent" (8%) i "el centre de la ciutat" (7%) han estat les altres dues respostes amb significació superior al 6% (taula 1).

La meitat de la població enquestada considera que el fet que "hi hagi de tot" (35%) i "l'oferta de serveis" que hi trobes (15%) són els principals avantatges de viure a Barcelona. A l'altra banda de la balança, els inconvenients de la ciutat més esmentats són la massificació i la densitat (15%), la circulació (14%) i el cost de la vida (13%). Hi ha un grup d'entrevistats que creu que Barcelona no té cap inconvenient remarcable (14%) (taules 2 i 3).

3. Aquest percentatge és la suma de les alternatives de respostes donades a "mar/les platges/tenir port", i "Port Olímpic/Port Vell/Escullera".

És destacable, enguany, l'augment de les alternatives "Ciutat en general" i "Port Olímpic/Port Vell/Escullera".

Taula 1
El que més agrada de Barcelona

	1996	1997
La ciutat en general	14,4	19,6
El mar, les platges, tenir port	9,3	10,6
L'ambient, la gent	9,6	8,3
Port Olímpic, Port Vell, Escullera	3,6	6,9
Centre de la ciutat	7,9	6,8
Carrers, passeigs, places	4,1	5,5
Obres i urbanisme	4,5	5,5
Monuments, Sagrada Família	3,4	5,4
Atributs i adjectius	8,1	5,0
Hi ha de tot	6,1	4,5
Ofertes culturals i d'oci	4,5	4,1
Vila Olímpica	3,0	4,1
Parcs i zones verdes	3,5	3,4
Infraestructura, serveis i transports	5,4	2,4
Situació mar-muntanya	3,1	2,3
El meu barri	3,3	2,0
El clima	1,7	1,9
Altres	4,6	1,7
Res	0,4	0,2
NS-NC	0,5	0,9

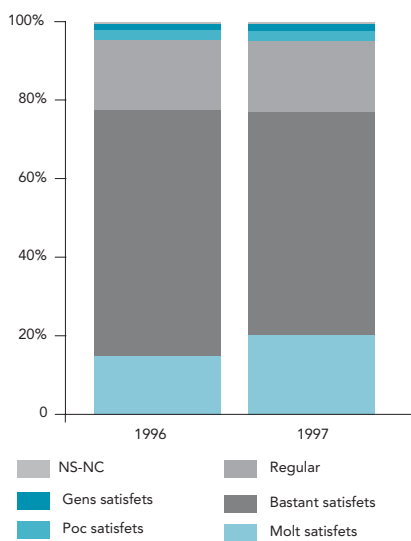
Taula 2
Principal avantatge de viure a Barcelona

	1996	1997
Hi ha de tot	34,6	35,1
Serveis	16,7	15,4
Treball	7,7	8,1
Ciutat còmoda, pràctica	4,6	6,2
Activitats d'oci i cultura	5,0	5,1
Comunicacions	4,3	4,8
Atributs	5,1	4,4
Transports	6,5	3,7
La gent, l'ambient	1,9	2,2
Situació	1,4	1,6
Urbanisme	1,2	1,6
És la meva ciutat	0,9	1,6
Tot	1,6	1,6
Oferta comercial	1,9	1,2
Mar	1,0	1,2
Hi ha la família	1,0	1,0
Altres	3,2	1,9
Cap	1,5	1,9
NS-NC	0,6	1,9

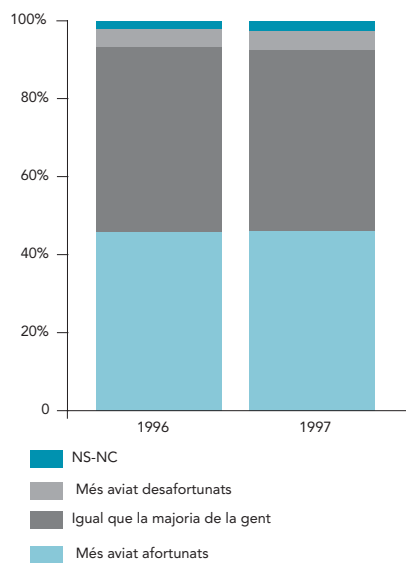
Taula 3
Principal inconvenient de viure a Barcelona

	1996	1997
Massificació, densitat	16,4	14,9
Circulació	12,7	13,7
Ciutat cara	12,2	12,9
Els sorolls	7,0	7,6
Ciutat estressant, poca tranquil·litat	8,5	7,3
Contaminació	9,8	7,0
Les distàncies	2,0	3,0
Transport	2,1	2,7
Atur	2,5	2,4
Inseguretat	3,0	2,0
La neteja	2,0	1,9
La gent	2,0	1,6
Poc civisme	0,7	1,2
Ciutat gran	1,9	1,0
Poques zones verdes	0,6	0,7
Els impostos	0,5	0,7
El clima	0,9	0,5
Altres	4,5	3,3
Cap	8,2	13,5
N S-N C	1,2	2,6

Gràfic 4
Grau de satisfacció amb el tipus de vida que porten

Gràfic 5
Afortunats / desafortunats

Satisfacció personal

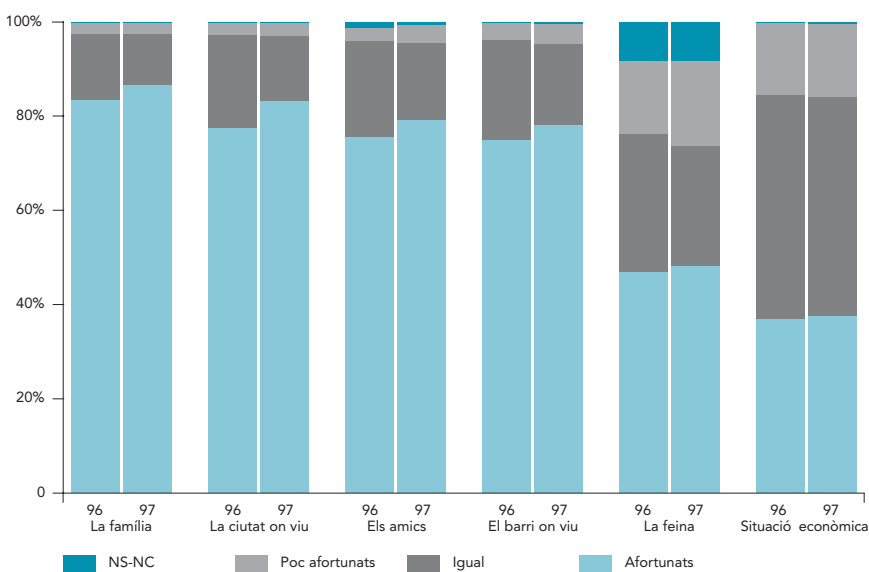
La gran majoria dels barcelonins entrevistats es mostra molt o bastant satisfet amb el tipus de vida que porta. Un 21% diu estar-ne molt satisfet i un 58% bastant satisfet. La resta d'entrevistats es reparteix entre el 17% que manifesta un grau de satisfacció mitjà (regular) i el 5% que diu estar poc o gens satisfet (gràfic 4).

Altrament, si es demana als entrevistats que es comparin amb la resta de la gent, un 48% conclou que ha estat una persona afortunada i un 47% diu que igual que la majoria de la gent. Només un 5% creu que ha estat una persona desafortunada (gràfic 5).

Les valoracions dels entrevistats sobre si es consideren afortunats i sobre el grau de satisfacció amb el tipus de vida que porten són molt similars a les obtingudes l'any passat. Altrament, determinades circumstàncies com estar separat o divorciat, ser vidu o estar a l'atur semblen determinar una major tendència a considerar-se desafortunat.

Anant més enllà de les valoracions de caràcter general, l'enquesta demanava als entrevistats que diguessin si es consideraven més o menys afortunats que la majoria de la gent en relació amb sis aspectes concrets, entre els quals hi havia la ciutat i el barri en què es viu. Els resultats mostren que, pel que fa a la família, els amics, la ciutat i el barri, una àmplia majoria dels entrevistats es consideren afortunats. En canvi, pel que fa a la feina i a la situació econòmica els que es consideren afortunats representen menys del 50% (gràfic 6).

Gràfic 6
Afortunats / desafortunats amb relació a...

En general són les dones i els majors de 64 anys els que es consideren més afortunats amb la ciutat i el barri on viuen. Per districtes s'observa que els residents a Ciutat Vella són els que es consideren menys afortunats amb el barri i que, en canvi, a Les Corts, Sarrià-Sant Gervasi, Gràcia i Horta-Guinardó el nombre dels que es consideren afortunats és superior a la mitjana.

Satisfacció vers la ciutat

Els resultats obtinguts assenyalen que, majoritàriament, els barcelonins estan, un any més, satisfets de viure a

Barcelona. Aquesta satisfacció ha estat analitzada a partir de tres mesures diferents:

En una escala del 0 al 10 el entrevistats puntuen, de mitjana, amb un 8,2 la satisfacció de viure a la ciutat. Concretament, més d'un 80% puntuen amb un 7 o més la satisfacció de viure a la ciutat (gràfic 7).

A part de la satisfacció general amb la ciutat, l' "Enquesta de qualitat de la ciutat" mesura el grau de satisfacció dels entrevistats amb 35 aspectes concrets de Barcelona. Com es pot apreciar en el gràfic 8, la satisfacció varia força entre uns aspectes i uns altres. Així, per qües-

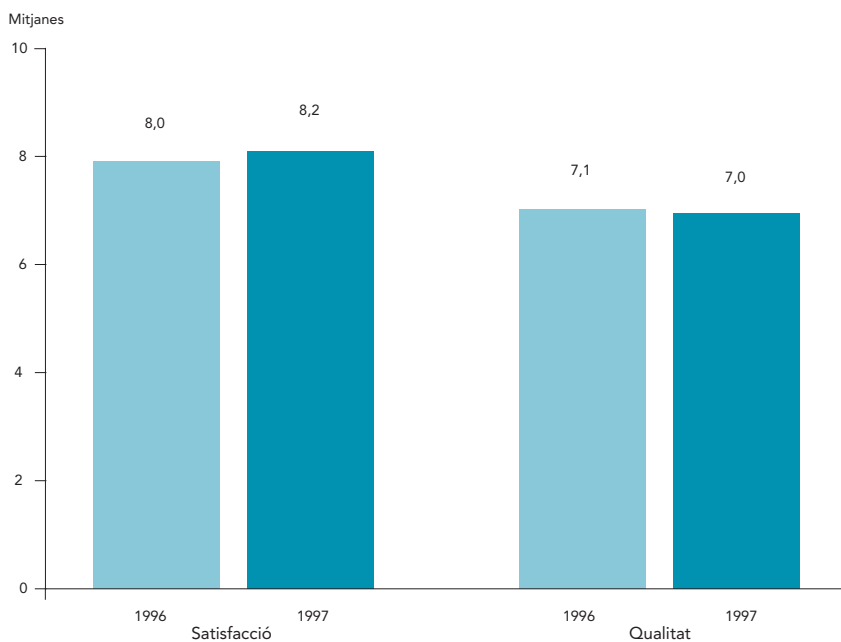
tions com ara "Barcelona com a lloc per viure-hi" o "el prestigi internacional", un 80% dels entrevistats es mostra molt o bastant satisfet; en canvi, en el cas d'el cost de la vida i la contaminació els molt o bastant satisfets no arriben al 10% (gràfic 8).

En definitiva, es tracta d'uns resultats molt similars als aconseguits l'any passat. Els barcelonins continuen majoritàriament satisfets amb el tipus de vida que porten i amb la seva ciutat en la mesura que aquesta els proporciona una notable qualitat de vida.

Cinc anys després del fenomen olímpic la ciutat és considerada com a moderna, dinàmica i, al mateix temps, còmode per viure-hi. Aquesta comoditat s'evidencia en la bona integració dels barcelonins amb el seu entorn. Ja no es tracta d'una ciutat que viu d'esquena al mar, i la recuperació de les zones marítimes satisfà notablement els ciutadans (Port Vell, Port Olímpic, Escullera).

Aquesta satisfacció, però, no està exempta d'algunes crítiques, i apareixen també alguns aspectes amb els quals no s'està tan content. La massificació, la densitat de circulació, el cost de la vida, els sorolls i la contaminació són els principals inconvenients que es troben a una ciutat de la qual la majoria de la gent es manifesta orgullosa.

Gràfic 7
Satisfacció de viure a Barcelona i valoració de la qualitat de vida

Gràfic 8

Satisfacció el darrer any d'alguns aspectes de Barcelona (molt i bastant satisfets)

